הלוקח עובר חמורו פרק ראשון בכורות ז.

מסורת הש"ס

א) (לעיל ה: וס"ש, ג) (נ"ב קח.), ג) תולין נח. תמורה ל: (זמחים עד:), ד) (נכתבה דתמורה ל: לא נסבר ר' יהושע אבן בריסקא סיא כמ"ס תוס' תולין ד"ה אלא אם), ה) (לקמן, ו) לא מאלבו נ"ק, ז) רש"ל יומר רומה מפיסא קמ"ל נ"ק, ח) נקמא הס"ד ואמ"כ ד"ה אבל אתה כה ר' נ"ק, ט) נ"ל ולא דוקא נ"ק, י) מקרא זה דר' אליעזר כא לתמיר כה ר' נ"ק, כ) פסחים מ:, ל) נ"ק, מ) נ"ם שור ר"ל זרע הלכ.

תורה אור השלם

1. אך בבכר שור או בבכר כשב או בבכר עז לא תפדה קדש הם את דמם תזרק על המזבח ואת חלבם הקטיר אשה לריח ניחוח לה׳: בבדבר יח יז
2. אך את זה לא תאכלו ממעלי הגרה וממפריסי הפרסה את הגמל כי מעלה גרה הוא ופרסה אינו מפריס טמא הוא לכם: ויקרא יא ד
3. זאת הבהמה אשר תאכלו שור שה כשבים ושה עזים: דברים יד ד

הגהות הב"ח

(א) נסרא וממפריסי הפרסה את הגמל זה לי אמה: (ב) רש"י ד"ה אסור וסי' ר"ם וקבוצ ואם דומה לאמו: (ג) ד"ה מדשבקה וכי לאמיה לא בעי ראשו ורובו אלא מני נמקלת סימנין:

מוסף רש"י

ולד טריפה כו' לא יקרב. נפקיה כל המפורש נמסכת תמורה (לא.), מפרש טעמא (זבחים עד:), אבל לדמיינו ד"ה מוהר לאמו מוסיפ קא רבי (חתורה ל.).

רבינו גרשום

אישתני מגמל אפי' מקצת שפיר דמי באכילה. או דלמא לא שנא דלגבי אכילה בעי נמי ראשו ורובו: ת"ש בהמה טהורה שילדה מין בהמה טמאה אסור באכילה. הא ברייתא ר' שמעון היא דאיהו אמר דאסור באכילה וקתני אם דומה ראשו ורובו לאמו חייב בבכורה ש"מ דה"ה נמי לאכילה בעי ר' שמעון ראשו ורובו לא לבכורה דוקא כלל: זה אי אתה אוכל את הגמל וגו' אבל אתה אוכל הבא בסימן אחד דהיינו דאם יש בו מקצת סימן דומה: ת"ל שה כשבים ושה עזים. ריבה עד שיהא אביו כבש ואמו כבשה: לא בא הכתוב להתיר את המותר. כשיהא אביו נמי כבש אלא להוסיף על המותר ואיזה זה זה תאכלו: או אינו. דבעי נמי קרא אלא עבורו על הטהור והיינו להוסיף על המותר להחמיר דולד הוי טמא ולעולם בעינן נמי קרא עיבורו מן הטהור ת"ל שה כשבים מכל מקום וכיון דאמו כבשה אע"ג דלאו אביו כבש: קרי ליה טמא כו' שמעון. כלומר מדקתני בהאי לישנא ואיזה זה זה טמא שנולד מן הטהור ולא קתני זה היוצא מן הטהור ש"מ דלר' שמעון קאמר דלר' שמעון הוי טמא נמורי וקאמר אבל אתה אוכל בסימן אחד היינו מקצת סימן דש"מ דלא בעי ראשו ורובו: האי הא סבר ליה כותיה בחדא. שטמא שנולד מן הטהור טמא: ופליג בחדא. דאילו ר' שמעון סבר דאינו מותר באכילה עד שיהא ראשו ורובו דומה לאמו כדאמרינן גבי בכורה והאי תנא סבר אפילו מקצת סימן שרי באכילה: ואיכא דמקשי. לבייתא ומותיב ומן פירוקא דמפרק מיפשט בעיין: חרן מר' אליעזר ומחלוקתו. גבי כוי כדאמר איהו כוי שנחלקו בו ר' אליעזר וחכמים זה תיש הבא על הצביה אבל שאר רבנן לא אמרי דמיעברא וספריק מאי עיבורו מן הטמא לא טמא מפש אלא א"ר ירמיה דאיעבר מקלוט שאין קרסות פרוקות בן פרה. ומדקרי להאי קלוט טמא דאמר היינו עיבורו מן הטמא ש"מ כר' שמעון קאמר דטמא היוצא מן הטהור טמא

עין משפט נר מצוה

כד א מיי' פ"ד מהל' תמורה הלי' ט ופ"ג מהל' מעשי' מזבח הלי' יב: כה ב מיי' פ"ד מהל' מאכלות אסורות הלכה כ עוד ש"ע רי"ד סימן פא סעיף ח:

שיטה מקובצת

א) לא שנא. סימן בהמ"ה א"ך נעשים ועזים חיבת ועז נמחק: ח) ולא תאני אם ראשו: ט) שיבא שאביו טמא: י) נסיק דשרי האי: יא) ריש"א דבוחא קמ"ל דסיגא: יב) דקתני כשראשו ורובו דומים לאמו דחייב אף בבכורה: יג) ושפן דכתיב בקרא: יד) שהרה דמעלה גרה ומפריסי הפרסה איירי אלא בדמי במקצת סימנין לאמו ביד ובגבל ואפילו בצמרו: טו) חיבת ולד הוא ר"ת ולאו דוקא: טז) אליעזר דרש מדכתיב שה שה חרי דימני בראיתא לקמן בשמעתין יהשתא כבש דר' יהושע ושה דר' אליעזר: יז) חיבת הלשון נמחק: יח) ר"א דההוא שה דבא: יט) לפרש דהאי לא בא הכתוב הוי כמו: כ) דה"ק ת"ל שה שה דנפקא לן מינה עיבורו מן הטהור הלכך אייתר לן זה להוסיף על המותר לתיר אף עיבורו מן הטמא: כא) לקמן משום דמשום כא) לקמן דמשום דמשום דמשום